Yaşasın Ç Harfi Kardeşliği! • Behiç Ak

Çocuk Kitaplar • Roman • 104 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5
BİLİM ve TEKNOLOJİ • İLETİŞİM • DEĞERLERİMİZ
tüketim • kimlik • iletişim • değişim • arkadaşlık • sosyal medya • teknoloji • aile • hayal gücü • felsefe • ödev • yalan • bilgi

---

Behiç Ak, çok sevilen roman koleksiyonunun bu ilk kitabında, okuru sıcacık bir mahalle öyküsüyle buluşturuyor. Çocukların değişen yaşamlarının ritmini yakalayan, onlarla yeni bir duygu ve dil dünyasında buluşan mizah dolu roman, her okurun çevresinde bulabileceği, derinlemesine işlenmiş renkli karakterlerle ve sanatçının karikatür tadındaki desenleriyle zenginleşiyor. Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (ÇOGEM) 2014 Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Roman Ödülü'ne ve Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği'nin (ÇGYD) 2013 Yılın Çocuk Romanı Ödülü'ne değer görülen kitap, çocukları, aileleri ve eğitimcileri sanal ve gerçek ortamda biçim değiştiren yaşam felsefesi üzerine düşünmeye davet ediyor.

Okul ödevine gerekli olunca, arayıp tarasa da nüfus kâğıdını bulamaz Ali; yenisi için başvurulur. Böylece şaşırtıcı bir gerçek ortaya çıkar: Ali'nin soyadı kayıtlarda, sonuna Ç eklenip "Hoşgörüç" olarak yanlış yazılmıştır. Babası öfkeli, Ali'yse Ç harfinden pek memnundur. Tek bir harf, bambaşka biri yapacaktır onu ve işte sosyal paylaşım sitesinde de, okulda da "Bay Ç" olarak tanınmıştır bile. Ancak, her şeyin tüketilip çöpe atıldığı bir dünyada, Ali Hoşgörüç nasıl direnecektir?..

TARTIŞMA KONULARI…

1- Kitabın başında Hoşgörü Ailesi hakkında neler öğreniyorsunuz? Rıza Bey, Ayla Hanım ve Ali'nin kişilik özellikleri neler?

2- Nüfus memurunun ya da taksi şoförünün Ali'yi ve ailesini Facebook'tan tanıyor ve ailevi konularını biliyor olması sizce olumlu mu yoksa olumsuz bir şey mi? Örneklerinizle birlikte açıklayın.

3- Soyadına yanlışlıkla eklenen Ç harfini korumak isteyen Ali'nin ve Ç'yi kaldırmak isteyen Rıza Bey'in haklı ve haksız oldukları noktalar neler? Küçük Ç harfi, Ali'nin yaşamında neleri değiştiriyor?

4- Ali'nin amcası Sedat Bey'in yaptığı "ömür törpüleme mühendisliği" işine ne diyorsunuz? Teknolojinin ve ekonominin gelişmesi, insanların iş bulabilmesi için ürünlerin ömrünün kısaltılması gerekli mi?

5- Ali'nin dedesi Musa Bey için neler söylersiniz? Sizce Musa Bey bir palavracı mı, hayalci mi ya da başka bir şey mi? Palavracıyla hayalci arasında ne fark var?

6- Sizce bilgisayarı ve yedek belleği "ölen" Ali'nin, tamir ettirmek için uğraştığı süreçte deneyimledikleri tümüyle abartı mı; onun yaşadıklarının hangileriyle gerçek hayatta da karşılaşılıyor? Ali teknolojinin risklerini hangi yöntemlerle azaltmaya karar veriyor?

7- Sınıf arkadaşları neden Ali'nin internette 18.506 kez tıklanmasını çok önemsiyor? Neden o güne kadar Ali'yi fark etmemiş olan Sevinç onu takdir etmeye başlıyor? İnternetteki tıklanma sayısı bir insana ne kazandırır?

8- Ali neden bilgisayarını alıp ödevini yapan ve öğretmene gönderen kişiden şikâyetçi; memnun olması gerekmez mi?

9- Eskici Ümitsu'nun bodrum katındaki odalarının anlamı ne? Ümitsu neden yazdığı şiirlerde, hikâyelerde kendi ismini kullanmıyor? Sizce Ümitsu ne yapmaya çalışıyor?

10- Ali Hoşgörüç ismi nasıl oluyor da Bay Ç'ye dönüşüyor? Ali bu durumdan niçin memnun değil?

11- İsmi Ç harfiyle bitenlere verilen yemekte sorulan, "Bir araya gelmek için, herkesin isminin sonuna bir Ç harfinin eklenmesi mi gerekiyordu?" sorusunun yanıtı ne? Yemekte neler itiraf ediliyor? Bu yemek Ali ve arkadaşlarının ilişkisini nasıl etkiliyor?

12- "Ç Harfi Kardeşliği Grubu"nun dağılmasına Ümitsu, Musa Bey, Sedat Bey ve Ali ne tür tepkiler veriyorlar? Grup dağılınca hangi kararları alıyorlar?

13- Bu hikâyeden nasıl bir sonuç çıkardınız?

YARATICI ETKİNLİKLER…
Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Yarışma:** Herkes, Ali'ye verilen dönem ödevinin bir benzerini yapsın; söyleşi, hikâye, video kaydı ya da fotoğraf çekimi kullanarak herhangi bir konuyu anlatsın. "Sınıfta Ç Harfi Kardeşliği Uygulaması" adlı etkinlikte kendi çalışmasını sunsun. Bakalım, hangi 3 öğrenci daha yaratıcı çalışmalar yapacak ve yarışmada en çok alkışla ödüllendirilecek?
- **Anket:** Ali'nin soru sorma alışkanlığını örnek alın ve öğrencilerin birbirlerinin iç dünyasını daha iyi anlamasını sağlamak üzere bir dizi soru hazırlayın. Sizce en zevkli ders hangisi? Gitmek istediğiniz yer? Sizce en önemli buluş? En nefret ettiğiniz şey? Dünyaya en çok zarar veren ne? Büyüyünce ne olmak istersiniz? gibi sıralanabilecek soruların cevaplarını, diğerlerine göstermeden ve isim vermeden kâğıtlara yazın. Yanıtları sınıfça inceleyin; benzeşen yanıtlar olup olmadığını saptayın.
- **Tartışma:** Herkesin Facebook, Twitter, İnstagram gibi sosyal medya ağlarıyla ilgili düşünceleri hakkında sıkı bir tartışma yapın. Bu ağlar neden, ne kadar ve ne için kullanılıyor? Kimlerin çevresinde çok kullananlar ve hiç kullanmayanlar var? Bu ağlar tümüyle yararlı ya da zararlı mı? Yararlı olması için nasıl kullanılmalı? Çevresinde bu ağlardan zarar görenler var mı? Benzeri sorularla günümüzün bu önemli konusunu irdeleyin. Tartıştıklarınız ışığında bir sonuç bildirisi hazırlayın ve çevrenizle paylaşın.
- **Proje:** Romanda Ümitsu'nun bodrum katında yaptığı odaların benzerini sınıfın bir köşesine koyduğunuz kutularla aynalayın. Önünüze çıkan şiirleri, kullanılmayan eski sözcükleri, eski giysi ve bazı küçük eşyayı, ertelenmiş işleri vb. koyacağınız ayrı kutular hazırlayın. Bir hafta süreyle herkes bu kutulara başlığına uyan malzemeleri koysun. Bir hafta sonra hep birlikte kontrol edin; bakalım neler birikecek. Birikenlerin nasıl değerleneceğini ve hayata döndürüleceğini tartışın.
- **Resimleme:** Yazar, Ümitsu'nun renkli evini çok güzel anlatmış. Herkes bu evin herhangi bir katının ya da odasının resmini yapsın. Resimler "Ç Harfi Kardeşliği Albümü"nde sergilensin.
- **Atölye:** Herkes bireysel ya da grup olarak okulda "Ç Harfi Kardeşliği"ne benzer bir grup kurmaya çalışsın. Konuya karar verip, yapılacakları ve önemini anlatarak grubuna taraftar bulsun. (Bazı konu örnekleri: Matematikçiler Birliği, Satranç Dâhileri, Avcılıkla Mücadele Timi, İklimci Dostlar…) Gruplar, bir aylık sürenin sonunda gerçekleştirdiklerini ya da grubun dağılmasına neden olan etkenleri bir sunumla diğerlerine raporlasın. Bakalım, gruplar romandaki kadar ilgi görecek mi? Sonuçta bu grup deneyiminin arkadaşlık ilişkilerinde ve kişisel gelişimde ne tür değişimleri tetiklediği sınıfça irdelensin.
- **El işi:** Bütün öğrencilerin isimleri küçük kâğıtlara yazılıp katlanarak bir sepette toplansın. Herkes sepetten çektiği kâğıtta ismi yazan arkadaşı için özel bir kimlik kartı tasarlasın. Herkes bu kimlik kartına, arkadaşının isminin anlamı, lâkabı, ona en çok yakışan renk, yetenekleri, oturduğu sıra, en sevdiği eşya, göz rengi, en sevdiği yemek gibi istediği bilgiyi ekleyebilir. Amaç arkadaşını en çok anlatacak kimliği yaratmak olmalı. Kimliğin bir köşesine arkadaşının, kendi yaptığı resmini ya da karikatürünü koymak zorunludur.
- **Örnekleme:** Herkes bir daire oluşturacak biçimde yerleşsin; "Teknoloji insanlığı geliştiriyor çünkü… " ve "Teknoloji insanlığa zarar veriyor çünkü…" şeklindeki iki kalıptan birini bir örnekle tamamlasın. Tahtada olumlular bir yana, olumsuzlar diğer yana olmak üzere bütün örnekler listelensin. İki tur sonunda hangi listenin daha uzun olduğunu ve nedenini tartışın. Bakalım, sınıfın teknolojiye bakışı nasıl?